

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Borštnikov trg štev. 1.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri pošni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 4. septembra 1931.

Štev. 35.

Velik zgodovinski dogodek

Nj. Vel. kralj Aleksander je dal državi ustavo in narodu politične pravice in svoboščine. Bliskovito se je raznesla po vsej državi vest, ki je bila sprejeta z največjim navdušenjem in radostjo, da je dalo Nj. Vel., naš mili vladar, svojemu narodu ustavo, ki jamči dalekosežne državljanske svoboščine in

politične pravice. V zvezi z ustavo je izdal naslednji velepomembni in z najbolj iskrenimi čustvi prevevajoči manifest, katerega vsaka poedina beseda izpričuje veliko ljubezen vladarjevo do svojih državljanov. Ta manifest se glasi:

Mojemu dragemu narodu!

Čuvanje narodnega edinstva in državne celote je moja sveta dolžnost in najvišji cilj moje vladavine. To je bila pobuda in glavna naloga režima, ki sem ga uvedel 6. januarja 1929. leta. V svoji besedi, ki mi jo je nalagala ljubezen do domovine, sem svojemu dragemu narodu odkrito pojasnil vse težkoče in nevarnosti, v katere sta zašla naše nacionalno življenje in državna celota.

Te težkoče so bile tolike, nevarnosti tako resne, da so zbudile globoko skrb vseh rodoljubov in rušile narodno dušo. Vsi, ves narod je videl, kaj je vzrok temu zlu in se je zavedal velikosti tega zla; zato je razumel in s popolnim zaupanjem sprejel moje sklepe.

Visoka nacionalna zavest in zdrav razum sta vrlini, ki ju je naš narod vsekdar kazal v resnih trenutkih svoje zgodovine. Moje zaupanje v narodovo ljubezen in v njegove moralne sile mi je nudilo sigurno podlago za vse ukrepe pri urejevanju razmer v državi.

Srečen sem in ponosen, da je ves moj dragi narod od prvega trenutka razumel moje namere in ukrepe in z enodušnim javnim odobravanjem močno podpril izvedbo mojih sklepov. S to veliko in široko narodno pomočjo je bilo doseženo v sorazmerno kratkem času, da so bile izvršene velike nacionalne in državne naloge v korist trajnih osnov zdravega državnega življenja.

Kraljevini Jugoslaviji, sprejeti s toplo nacionalno dušo od vsega jugoslovenskega naroda, so potrebni pogoji za silen polet in veliko nacionalno bodočnost.

Frepričan, da dopuščajo doslej doseženi sadovi dela, zdrave politike, nacionalne zavesti in narodovega izkustva, da se pristopi k ustvaritvi in definitivni organizaciji onih ustanov in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala narodnim potrebam in državnim interesom.

Sklenil sem, da postavim dosedanje delo pri izvajanju nacionalne in državne politike na širšo osnovo neposrednega narodnega sodelovanja.

Z vero v Boga in v srečno bodočnost kraljevine Jugoslavije dajem ustavo kraljevine Jugoslavije.

3. septembra 1931. leta v Beogradu.

ALEKSANDER s. r.

Glavna načela nove jugoslovenske ustave

Kraljevina Jugoslavija je ustavna nasledna monarhija pod dinastijo iz rodu Karadjordjev.

Službeni jezik je srbsko-hrvatsko-slovenski.

Zajamčene so široke državljanske svoboščine in koristne pravice v enakem obsegu kakor v drugih zapadnoevropskih ustavah, zlasti glede enakosti vseh državljanov pred zakonom, svobode vesti, tiska, nedotakljivosti stanovanja, lastnine, pisemske in brzojavne tajnosti,

enakopravnosti vseh ver, popolne neodvisnosti sodišč itd. Narodno predstavništvo sestoji iz senata in iz Narodne skupščine.

Polovico članov senata voli narod za 6 let, krona pa lahko imenuje enako število senatorjev.

Narodna skupščina se voli s splošno, direktno in enako pravico glasovanja na štiriletno dobo. Sestaja se redno vsako leto 20. oktobra.

Pasivno volilno pravico za senat imajo osebe po 40. letu, za Narodno skupščino pa po 30. letu. Aktivna volilna pravica za oba doma se doseže z 21. letom starosti.

Narodna skupščina ima široke proračunske pravice, pravico interpelacije, ankete, zakonodajne inicijative. Poslanec uživa imuniteto. Za sprejem zakona je potrebno soglasje obeh domov.

Zajamčena je široka samouprava banovin, katerih število ustava fiksira na 9, in ki so obeležene s sedanji meji.

Položaj bana je postavljen na višjo stopnjo s tem, da ga postavlja kralj z ukazom na predlog predsednika vlade. Ban predstavlja v banovini celokupno oblast.

NJ. VEL. KRALJ ALEKSANDER I.

Vsaka banovina ima svoj banovinski svet, izvoljen z obč, enako in direktno volilno pravico. Izvršilni organ tega sveta je banovinski odbor; na njegov predlog postavlja ban vse banovinsko uradništvo po zakonu o banski upravi. Banovinski svet sprejema banovinski proračun, ki ga odobrava finančni minister.

Z ustavo je zajamčena sestava in organizacija občin po načelu popolne samouprave.

Ustava ima določbo, v kateri se v primeru mobilizacije, vojne ali ogražanega javnega dela lahko v obrambo državnih interesov suspendirajo posamezne določbe z naknadno odobritvijo Narodnega predstavništva.

Prehodne določbe predvidevajo možnost uveljavljanja zakonov na dosednji način dotlej, dokler zakonodajno telo ne prične poslovati.

Vsi obstoječi zakoni ostanejo v veljavi, dokler se na redni zakonodajni način ne spremenijo.

Na pot k zblizanju

Na prvi redni odborovi seji novo izvoljenega načelstva je bilo stavljenih s strani članov mnogo stvarnih predlogov, realizacija kojih bo imela poseben vpliv na nadaljnji razvoj Zveze obrtnih zadrug. Med drugimi sta bila stavljeni dva važna in nujna predloga, in sicer je prvi, da funkcionarji Zveze pospešijo svoje delo za zblizanje s srbskimi in hrvatskimi tovariši obrtniki, da bi čimprej sodelovali z nami v vseh važnih vprašanjih, ki zadevajo obrtniški pokret in to v znamenju solidarnosti in narodnega edinstva obrtniškega stanu Kraljevine Jugoslavije.

Mi smo že opetovano naglašali potrebo, da bi se zedinili z našimi južnimi brati v skupnem sodelovanju, zakaj predobro smo vedeli, da če ostanemo še nadalje patrioti lokalnega značaja, ne moremo računati v našem pokretu na tiste uspehe in pridobitve, na katere bi sicer lahko v skupnosti računali. Ta misel se je rodila iz nas samih, pa je nalezela na odpor in ovire pri nekaterih naših tovariših, ki so se smatrali za odločujoče faktorje vsega obrtniškega pokreta na slovenskem delu naše države. Oni so imeli moč, imeli so, skratka rečeno, ves aparat in sredstva, dočim smo imeli mi le dobro voljo in inicijativo. Lahko trdimo, da je bila baš misel po zedinjenju z našimi južnimi brati, inspirirana od nas, jedro spora pri vodstvu Zveze.

S tem momentom, ko pa sta zmagala razsodnost in zavednost našega obrtnika na zadnjem občnem zboru, se nam je odprla pot in možnost, da dosledno izvedemo naš program, ki je v njem ena glavnih točk ravno misel na zblizanje. Lahko nam bo, ko smo si svesti zaupanja, ki so nam ga izkazali naši tovariši na občnem zboru, ker to zaupanje je potegnilo črto pozabljenja čez vse spore in deljena mišljenja ter nas je navdušilo, da se usposobimo za delo, tako delo, kakršnega Zveza kot taka ustanova terja in kakršnega tudi obrtništvo pričakuje od nje.

Novi funkcionarji so takoj navezali stike s hrvatskimi in srbskimi obrtniški organizacijami, ki to našo voljo zelo toplo pozdravljajo. Savez hrvatskih obrtnikov nam čestita na zmagi skupne obrtniške misli, ki jo je izvojevala lista Franchetti - Pičman in nam zatrjuje svojo radost, ker so prišli sedaj na čelo uprave Zveze ljudje, ki hočejo skupnega sodelovanja z vsemi obrtniki v Jugoslaviji v njih splošno korist. Pot k zblizanju je dozorela že v toliko, da se bo v najkrajšem času vršil v Ljubljani skupen sestanek jugoslovenskega obrtništva, na katerem sestanku se bomo imeli priliko medsebojno spoznati, izmenjati misli o vseh perečih vprašanjih in prilikah ter bomo določili smernice za skupno naše delo.

Drugi predlog pa je bil stavljen po referatu zvezinega tajnika o Zanatski banki in nje kreditnem sistemu. Zanatska banka, ta izključno obrtniška denarna ustanova je bila ustanovljena s podružnico v Ljubljani baš po prizadevanju Zveze obrtnih zadrug. Naše obrtništvo se zaveda velikega pomena te lastne denarne in gospodarske institucije in jo krepko podpira v njenem razvoju. V območju več zadrug so bili v zadnjem času ustanovljeni cenzurni odbori in se bodo isti ustanovljali še naprej. Obrtništvo pa bi se posluževalo te svoje ustanove še v večji meri, če bi se odpravili gotovi nedostatk, ki ne odgovarjajo našim prilikam, če bi se enostavilo formalnostne postopke in če bi bili krediti cenen. Zato je dobil novi načelnik, g. Pičman, pooblastilo, da v imenu Zveze stopi v stik s centralo v Beogradu, da doseže gotova olajšanja z

K 5. točki dnevnega reda je bil predložen proračun zadruga za leto 1931, ki izkazuje v dohodkih iz članske doklade za 130 članov po 6 Din mesečno za vsakega Din 9360.—, v izdatkih pa za postavke: plača tajniku (3600.—), poštnina, knjige, nabava tiskovin in podobnega (2350.—), pravila (800.—), otvoritev čekovnega računa (300.—) in razni nepredvideni izdatki (1700.—), skupno Din 9350.—. Na občnem zboru plača vsak član doklado za pol leta, t. j. Din 36.—, ostalih Din 36.— pa pozneje po poštni položnici.

Pri raznoterostih so bili stavljeni predlog g. Pollaka, da se napravi protest pri Zvezi čevljarjskih zadrug zaradi uporabljanja napisnih tabel s kožo od strani čevljarjev, protest proti hausiranju po vaseh s copatami in usnjem, dalje, da se Bati zabrani uvažanje tujega usnja, enako da se prepove Bati ustanavljanje čevljarne. Stavi se tudi predlog, naj se tovariši zborovalci vestno zanimajo za to, ko nekateri kmečki fantje ali pa nakupovalci kupu-

jejo po kmetih kože, bodisi to za svoj račun ali pa po naročilu druge osebe. Vsakega takega naj se povpraša, v kakšnem službenem razmerju stoji s to drugo osebo in naj se zahteva od nje, da potrdilo, če je zavarovan od imenovane druge osebe pri Okrožnem uradu. Če ne, potem naj se ga javi žandarmeriji.

H koncu je stavljal tajnik Zveze še predlog oziroma željo, da naj podpirajo zborovalci stanovski tisk s tem, da se naročajo in zahtevajo povsod »Obrtni Vestnik«, nakar je bil po kratkem govoru g. Pollaka občni zbor okrog ene ure zaključen.

Novo ustanovljena zadruga bo imela svoj sedež v Ljubljani, Štomškova ulica šte. 23, I. nadst., in bodo uradne ure vsako prvo sredo v mesecu od 10. do 12. ure dopoldne.

Ali ste že poravnali naročnino?

Dobave.

Direkcija državnega rudnika v Kakuju sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe za dobavo bencina, žarnic znamke »Vertec«, jeklenih lopat, žgane žice, papirja, rudarskega železa, plošč za šteditilnike, portland cementa, strojnega olja, metel, motvoza, barv, okov za okna itd.

Oddaja zgradbe dveh stanovanjskih hiš se bo vršila po ofertalni licitaciji dne 19. septembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogojni načrti in proračuni pa pri istem oddelku.)

Oddaja popravila streh na objektih vojašnice Vojvode Mišiča v Ljubljani se bo vršila po ofertalni licitaciji dne 11. septembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogojni načrti pa pri istem oddelku.)

Prodaja drv. Direkcija šum v Ljubljani odda na licitaciji, dne 14. septembra 1931 po pismenih ponudbah večje količine bukovih drv. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Tečaji in predavanja.

Mizarski tečaj v Škofji Loki

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi dvodnevni tečaj za luženje. Če se prijavi najkasneje do 6. septembra t. l. vsaj 15 mizarskih mojstrov in pomočnikov, se bo vršil tečaj v prvi polovici septembra. Pristojbina za mojstre po 50 Din, za pomočnike polovico. Res revnim ali brezposelnim se bo na posebno prošnjo dovolila olajšava. Deščice prinese vsak sam, kakor bomo še naknadno naznanili, lužila pa da brezplačno zavod. Prijave se oddajajo lahko tudi pri Skupni obrtni zadrugi v Škofji Loki.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobl in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Joan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem poslopu)

Brzjavni naslov:

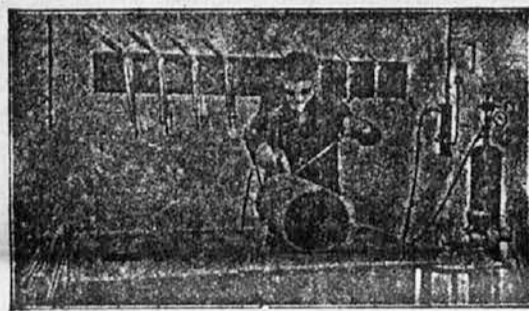
KREDIT LJUBLJANA

Telefon šte.:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, podjetji in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe depozita itd.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUŠE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljnjeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

širokom vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, lepo
in solnčnobeilo

acetilensko luč

Inkeriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4 PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje